

OTÓN SOBRINO, E.
Léxico de Valerio Máximo,
A-D

Madrid, Consejo Superior de
Investigaciones Científicas 1977,
XIV + 602 pp.

En oferir-nos un lèxic de Valeri Máxim, E. Otón ha realitzat una de les tasques que encara la filologia llatina reservava per a aquell que, com és el seu cas, gosés enfrontar-se amb un clàssic de la importància de l'autor dels nou llibres dels «dits i fets memorables», com els anomena l'abundosa tradició catalana.

Ens trobem, doncs, davant un lèxic que no té precedents ja que el repertori de P. Rowald i posteriorment el de P. Faider ens remetien encara als índexs de l'edició de 1679 de P. J. Cattel, «ad usum delphini» i al de C. B. Hase de la col·lecció Le-maire del 1822-1823. S. Mariner posa ja en evidència al pròleg la dificultat de l'empresa, duta a terme encara «a mano» amb cura extraordinària i que és el fruit de la tesi d'E. Otón de la qual fou director.

Si analitzem els criteris seguits per l'autor per al text, veurem com prenent com a base l'edició de C. Kempf ha incorporat totes les variants textuals que la crítica ha apor-

tat durant el nostre segle, amb la qual cosa s'augmenta considerablement la fiabilitat de l'instrument de treball que tenim a les nostres mans.

El fet que el primer volum no depassés la D, no ens permet encara d'apreciar l'índex antroponímic que ja féu C. Kempf a la seva edició i que actualitza com a apèndix l'autor; això esdevé d'una notable utilitat si tenim present la minúcia i responsabilitat que presideix la part que ens és donat d'apreciar.

Amb raó ha prescindit l'autor dels lemes o encapçalaments de dubtosa autenticitat i dels epitomes de Juli Paris i Julià Nepotià. De tota manera no seria feina inútil que això mateix obrís un nou camp de recerca puix que la comparació lèxica entre els epitomadors i el seu *corpus* de treball tindria gran utilitat en el futur i ningú més capacitat que E. Otón per a emprendre o dirigir aquesta tasca.

Possiblement hom podrà objectar a l'autor, amb un rigorisme que no compartim, de no respondre específicament a cap dels conceptes de «diccionari», per a dir-ho d'una manera entenedora, o encara millor, que no s'ajusta a la denominació del que s'entén per

lèxic. És ben cert que estem davant un tipus mixt però que respon clarament a les necessitats i volum de Valeri Màxim, car uneix una classificació per significació amb una classificació morfològica a l'interior de cadascun dels apartats, tot recollint l'esment del terme amb un context generalment molt ben aïllat i naturalment amb esment exhaustiu de totes i ca-

da una de les aparicions de cada terme.

Cal, doncs, que donem la benvinguda a una obra necessària i pràctica i cal també que desitgem que cap dificultat no s'oposi a l'esforç de publicació de la resta d'aquest treball indispensable i meritori del qual ens consta que es disposa ja de l'original complet. —
M. MAYER.